

12 Ιουνίου, 1992

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,
ΧΉΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΑΙΜΙΛΙΑΝΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 394/91).

Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος — Εκλογή Προέδρου — Αφορά
ρύθμιση σχέσεων που ανάγονται στη σφαίρα του Ιδιωτικού και όχι
του Δημοσίου Δικαίου — Έστω κι αν συμμετείχε ο Γενικός Εισαγ-
γελέας ως Πρόεδρος της Γενικής Συνελεύσεως, αυτός δεν ασκούσε
εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία στα πλαίσια του άρθρου 146 5
του Συντάγματος.

Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής προσέβαλε την απόφαση
του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του Παγκυπρίου Δικηγο-
ρικού Συλλόγου της 27/2/1991, να θεωρήσει ως εκλεγέντα στο 10
αξίωμα του Προέδρου του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου
τον κ. Λουκή Παταφιλίππου.

Ο κύριος ισχυρισμός του αιτητή ήταν ότι η ανακήρυξη του κ.
Λουκή Παταφιλίππου ως Προέδρου του Παγκυπρίου Δικηγορι-
κού Συλλόγου ήταν άκυρη, γιατί στις αρχαιρεσίες που έγιναν κατά 15
την εν λόγω Γενική Συνέλευση, ψήφισαν άτομα που δεν ασκούσαν
το επάγγελμα του δικηγόρου κατά την ημέρα εκείνη ή δεν είχαν τα-
κτοποιήσει τις οφειλές τους προς το Ταμείο Συντάξεως Δικηγό-
ρων.

Από μέρους των δικηγόρων των καθ' ων η αίτηση προβλήθηκαν 20
προδικαστικές ενστάσεις οι οποίες εκτίθενται αναλυτικά στο κεί-
μενο της απόφασης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, απο-
φάσισε ότι:

Το συγκεκριμένο θέμα εκλογής Προέδρου του Παγκύπριου Δι-
κηγορικού Συλλόγου, δεν εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου δι- 25

3 Α.Α.Δ. Αιμιλιανίδης ν. Δικηγορικού Συλλόγου

5 καίου γιατί όταν ένας δημόσιος λειτουργός περιβάλλεται με αρμοδιότητα να ενεργήσει σχετικά με θέματα ο κύριος σκοπός των οποίων δεν είναι η προώθηση ενός δημόσιου σκοπού, αλλά η ρύθμιση των σχέσεων που ανάγονται στη σφαίρα του Αστικού Δικαίου, τότε τέτοια πράξη είναι θέμα που εμπίπτει στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου και δεν αποτελεί μια πράξη ή απόφαση μέσα στην έννοια της παραγράφου 1 του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

10 Στην υπό εξέταση περίπτωση ο Γενικός Εισαγγελέας δεν ασκόνσε εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία μέσα στην έννοια του Άρθρου 146 του Συντάγματος, αλλά προήδρευε μιας συνελεύσεως, ενός επαγγελματικού σώματος, με σκοπό την εκλογή των αξιωματούχων αυτού.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις :

15 *Andreas Papacharalambous and Others v. The Nicosia Local Bar Association (1983) 3 CLR, 330*

Papacharalambous and Another v. The Republic (1983) 3 CLR, 342

Valana v. Republic 3 R.S.C.C., 92

20 *Achilleas Hadjikyriakou and Theodologia Hajiapostolou 3 R.S.C.C., 89*

Kourris v. The Supreme Council of Judicature (1972) 3 CLR.

Προσφυγή.

25 Προσφυγή που προσβάλλει την απόφαση του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991, να θεωρήσει ως εκλεγέντα στο αξίωμα του Προέδρου του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου τον κ. Λουκή Παπαφιλίππου.

Π. Αγγελίδης για τον αιτητή.

30 *Α. Τριανταφυλλίδης και Γ. Τριανταφυλλίδης για τους καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου η προσφυγή αυτή ακούστηκε από την Ολομέλεια ένεκα της φύσεώς της και των εγειρομένων σε αυτή σημείων. Με αυτή ο αιτητής ζητά:

"1. Δήλωσιν ή και απόφασιν του Δικαστηρίου, ότι η 5
απόφασις του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του
Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991 να
θεωρήση ως εκλεγέντα εις το αξίωμα του Προέδρου του
Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου τον κ. Λουκίην Πα-
παφιλίππου, είναι άκυρος και στερημένη παντός εννό- 10
μου αποτελέσματος.

2. Δήλωσιν ή και απόφασιν του Δικαστηρίου, ότι η
απόφασις του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του
Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991 να
επιτρέψη να συμμετάσουν εις την Γενικήν Συνέλευσιν 15
της 27.2.1991 άτομα τα οποία δεν ασκούσαν κατά την
27.2.1991 το επάγγελμα του δικηγόρου εν τη Δημοκρα-
τία, είναι άκυρος και στερημένη παντός εννόμου αποτε-
λέσματος.

3. Δήλωσιν ή και απόφασιν του Δικαστηρίου, ότι η 20
απόφασις του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του
Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991 να
επιτρέψη να ψηφίσουν εις τας αρχαιρεσίας του Παγκυ-
πρίου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991 τα άτομα
τα οποία κατά την 27.2.1991 δεν ασκούσαν το επάγγελ- 25
μα του δικηγόρου εν τη Δημοκρατία, είναι άκυρος και
στερημένη παντός εννόμου αποτελέσματος.

4. Δήλωσιν ή και απόφασιν του Δικαστηρίου, ότι η
απόφασις του Προέδρου της Γενικής Συνελεύσεως του
Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου να επιτρέψη να 30
συμμετάσχουν ή και να ψηφίσουν εις την Γενικήν Συνέ-
λευσιν του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου της
27.2.1991 άτομα τα οποία δεν είχαν τακτοποιημένας
τας οφειλάς των προς το Ταμείον Συντάξεως Δικηγό-
ρων, είναι άκυρος και στερείται εννόμου αποτελέσμα- 35
τος.

5 5. Δήλωσιν ή και απόφασιν του Δικαστηρίου ότι η ανακήρυξις του κ. Λουκή Παπαφιλίππου ως Προέδρου του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου κατόπιν των αρχαιρεσιών αι οποίαι έγιναν εις την Γενικήν Συνέλευσιν του Παγκυπρίου Δικηγορικού Συλλόγου της 27.2.1991, είναι άκυρος και στερημένη παντός εννόμου αποτελέσματος."

10 Ο αιτητής είναι δικηγόρος που ασκεί το επάγγελμα στην Κύπρο με δικηγορικό γραφείο στη Λευκωσία. Είναι εισφορέας του Ταμείου Συντάξεως Δικηγόρων και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Λευκωσίας. Στις 4 Φεβρουαρίου 1991, προκηρύχθηκαν εκλογές στον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, σύμφωνα με τον περί Δικηγόρων Νόμο, για ανάδειξη Προέδρου αυτού, που θα λάμβαναν χώρα 15 στις 27 Φεβρουαρίου 1991 αμέσως μετά ή/και κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου. Τη σχετική ειδοποίηση ή/και προκήρυξη περί των εκλογών υπέγραφε ο επίτιμος Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου που είναι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας. 20

Το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου είχε εκδόσει ειδοποίηση από τις 14 Ιανουαρίου 1991 με την οποία υπενθύμιζε στους δικηγόρους μέλη του για τα προσόντα τα οποία ήσαν αναγκαία για να παρίσταται 25 ένας στη Γενική Συνέλευση "για σκοπούς νομικής συγκρότησης και διαφύλαξης του κύρους πάσης απόφασης ή εκλογικής διαδικασίας". Σύμφωνα με αυτή οι δικηγόροι οι οποίοι είχαν εγγραφεί και θα είχαν σε ισχύ κατά την 27 Φεβρουαρίου 1991, την αρχική διετή άδεια ασκήσεως του 30 επαγγέλματος, θα έπρεπε να παρουσιάσουν προς τον Πρόεδρο της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης "Την πληρωμήν της ετήσιας συνδρομής τους προς τους οικείους τοπικούς Δικηγορικούς Συλλόγους για το 1991, και δήλωσιν ότι ασκούν το επάγγελμα και απόδειξιν πληρωμής των μηνιαίων εισφορών προς το Ταμείον Συντάξεως Δικηγόρων 35 για όσους μήνες εντός της διετίας άσκησαν το επάγγελμα."

Ο αιτητής υπέβαλε υποψηφιότητα και ήταν ένας από τους δύο υποψήφιους για το αξίωμα αυτό στις αρχαιρεσίες που έλαβαν χώρα στις 27 Φεβρουαρίου 1991.

Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή ότι στις αρχαιρεσίες επιτράπηκε να ψηφίσουν ή και δόθηκε το δικαίωμα να ψηφίσουν 715 δικηγόροι. Μετά τη διαλογή των ψήφων ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ανακοίνωσε ότι ο κ. Λ. Παπαφιλίππου εξελέγη ως Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, αφού έλαβε 339 ψήφους έναντι του αιτητή ο οποίος πήρε 338, και υπήρξαν 38 λευκά ή άκυρα ψηφοδέλτια.

Η εφορευτική επιτροπή που υπέδειξε ο αιτητής και ο εκλεγείς Πρόεδρος υπέγραψε σχετικό πρακτικό ομόφωνα χωρίς ένσταση νομιμότητας, ή ακυρότητας, όπως αναφέρεται στην έκθεση των γεγονότων της ενστάσεως.

Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ο αιτητής, σύμφωνα με την έκθεση των γεγονότων της αιτήσεως πληροφορήθηκε περί την 5 Μαρτίου 1992, από το Γραμματέα - Ταμία του Ταμείου Συντάξεως Δικηγόρων ότι δεκαέξι άτομα τα οποία ψήφισαν στις αρχαιρεσίες της 27ης Φεβρουαρίου 1992 δεν είχαν τακτοποιημένες τις εισφορές των προς το Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων. Δεν θα αναφερθούμε στα υπόλοιπα γεγονότα που εκτίθενται στην αίτηση.

Οι καθ' ων η αίτηση εγείρουν τις πιο κάτω προδικαστικές ενστάσεις:

"1(α). Η προσφυγή δεν προσβάλλει πράξεις ή αποφάσεις του καθ' ου η αίτηση Συμβουλίου Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις στις θεραπείες 1, 2, 3 και 4 δεν αποτελούν αποφάσεις των καθ' ων η αίτηση αλλά αποφάσεις του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου μιας ορισμένης ημερομηνίας ήτοι της 27/2/91 η δε θεραπεία 5 όπως συνάγεται από την παράγραφο 8 των γεγονότων και πάλιν αναφέρεται σε πράξη ή από-

φαση του Προέδρου της πιο πάνω Γενικής Συνέλευσης.

(β) Οι καθ' ων η αίτηση ουδεμία πράξη ή απόφαση έλαβον επί των αναφερομένων θεμάτων.

5 2. Οι προσβαλλόμενες πράξεις ή αποφάσεις δεν αποτελούν αποφάσεις ή πράξεις εντός της εννοίας του άρθρου 146 του Συντάγματος.

10 3. Οι προσβαλλόμενες πράξεις ή αποφάσεις δεν είναι εκτελεστές και κατ' ακολουθίαν δεν μπορεί να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος.

4. Οι καθ' ων η αίτηση δεν είναι όργανο ή αρχή που να ασκεί εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία εντός της εννοίας του άρθρου 146 του Συντάγματος.

15 5. Ο αιτητής δεν νομιμοποιείται καθ' ότι δεν ακολούθησε τις πρόνοιες του άρθρου 21(4) των Περί Δικηγόρων Νόμων όπως τροποποιήθηκε και/ή καθ' ότι ουδεμία ένσταση ήγειρε περί τούτου.

20 6. Ο αιτητής απεδέχθη τις αποφάσεις τις οποίες σήμερα προβάλλει δια της προσφυγής του άνευ οιασδήποτε επιφυλάξεως και κατ' ακολουθίαν δεν νομιμοποιείται να προσβάλλει ταύτας διά της προσφυγής τους.

25 7. Άνευ βλάβης των πιο πάνω προδικαστικών ενστάσεων οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίζονται ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις και πράξεις είναι απόλυτα νόμιμες και ορθές και λήφθηκαν σύμφωνα με το Σύνταγμα, τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις και τις αρχές του διοικητικού δικαίου."

30 Αναφορικά με τις προδικαστικές ενστάσεις 2, 3, και 4 οι καθ' ων η αίτηση επικαλέσθηκαν δύο αποφάσεις Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου την *Andreas Papacharalambous and Others v. The Nicosia Local Bar Association* (1983)3 C.L.R. 330, και την *Papacharalambous and Another*

ν. *The Republic* (1983)3 C.L.R. 342. Στις αποφάσεις αυτές αποφασίστηκε ότι ένας Δικηγορικός Σύλλογος, κάτω από τον περί Δικηγόρων Νόμο και συγκεκριμένα ο Τοπικός Δικηγορικός Σύλλογος και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος είναι σύνδεσμος επαγγελματιών που προωθεί τους δικούς του επαγγελματικούς σκοπούς αλλά δεν είναι ως εκ της φύσεώς του όργανο ή αρχή που ασκεί εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία με την έννοια του Άρθρου 146 διότι δεν υπάρχει ούτε ρητή νομοθετική διάταξη που καθιστά τις λειτουργίες τέτοιου συνδέσμου θέμα δημοσίου δικαίου, ούτε και πληρεί τις προϋποθέσεις, που το Ελληνικό Συμβούλιο Επικρατείας αποφάσισε ως απαραίτητες για να δύναται να θεωρηθεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, όπως κρατικός έλεγχος επ' αυτού ή τέτοια έκταση δυνάμεως δημοσίου δικαίου πάνω στην οργάνωση και λειτουργία του ώστε να δικαιολογεί τον χαρακτηρισμό του ως δημόσια υπηρεσία.

Προς υποστήριξη των πιο πάνω θέσεων ο Δικαστής επικαλέσθηκε την ανάλυση του θέματος που βρίσκεται κάτω από τον τίτλο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας της Ελλάδος 1929-1959, στη σελ. 118, όπως επίσης και στα συγγράμματα των Στασινόπουλου, Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου 1957 σελ. 172-188, Κυριακόπουλου, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο 4η Έκδοση, Τόμος Β, στη σελ. 220 και Δένδια, Διοικητικό Δίκαιο, 5η Έκδοση, Τόμος Α σελ. 192-193, 195.

Σχετική με το όλο θέμα είναι η υπόθεση *Valana v. The Republic* 3 R.S.C.C. 92, στην οποία αποφασίστηκε ότι οι λέξεις "πράξη" ή "απόφαση" στο Άρθρο 146.1 του Συντάγματος σημαίνει μια πράξη ή απόφαση, η οποία εμπίπτει μόνο στην σφαίρα του δημοσίου δικαίου και όχι μια πράξη ή απόφαση ενός δημοσίου λειτουργού στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου. (Βλέπε *Achilleas Hadjikyriakou and Theodologia Hadjiapostolou* 3 R.S.C.C. 89.)

Δεν θα επεκταθούμε ή να σχολιάσουμε την κάθε πτυχή των πιο πάνω πρωτόδικων αποφάσεων. Για τους σκοπούς

της παρούσης προσφυγής έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το συγκεκριμένο θέμα εκλογής Προέδρου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, δεν εμπίπτει στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου γιατί όταν ένας δημόσιος λειτουργός περιβάλλεται με αρμοδιότητα να ενεργήσει σχετικά με θέματα ο κύριος σκοπός των οποίων δεν είναι η προώθηση ενός δημόσιου σκοπού, αλλά η ρύθμιση των σχέσεων που ανάγονται στη σφαίρα του Αστικού Δικαίου, τότε τέτοια πράξη είναι θέμα που εμπίπτει στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου και δεν αποτελεί μια πράξη ή απόφαση μέσα στην έννοια της παραγράφου 1 του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

Στην υπό εξέταση περίπτωση ο Γενικός Εισαγγελέας δεν ασκούσε εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία μέσα στην έννοια του Άρθρου 146 του Συντάγματος, αλλά προήδρευε μιας συνελεύσεως ενός επαγγελματικού σώματος με σκοπό την εκλογή των αξιωματούχων αυτού.

Ενόψει της καταλήξεως αυτής, ότι δηλαδή η εκλογή Προέδρου και κατ' επέκταση Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, δεν ανάγεται στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου, η Ελληνική προσέγγιση διαφοροποιείται λόγω των συγκεκριμένων νομοθετικών διατάξεων που διέπουν τα θέματα τα σχετιζόμενα με την ίδρυση και λειτουργία των δικηγορικών συλλόγων στην Ελλάδα αλλά και της υιοθέτησης εδώ γενικά μιλούντες του ουσιαστικού κριτηρίου δηλαδή της εξέτασης του νομικού περιεχομένου της επίδικης πράξεως. (Βλέπε Πορίσματα Νομολογίας Συμβουλίου Επικρατείας 1929-1959 σελ. 228 και *Kouittis v. The Supreme Council of Judicature* (1972) 3 C.L.R. σελ. 390 στις σελίδες 400, 401, και τις προηγούμενες αυθεντίες που αναφέρονται σ' αυτήν.)

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή απορρίπτεται, δεν γίνεται όμως οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.